

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/162/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4618201000
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 06. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2018:4618201000.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Pribulu a sudcov JUDr. Borisa Minksa a JUDr. Olivera Kolenčíka, v právnej veci žalobcu: U. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom A., A. XXXX/XX, zastúpený: JUDr. Ľubomír Kišac, advokát so sídlom Topoľčany, Škultétyho 1597/7, proti žalovanému: I. U. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXX, zastúpený: Mgr. Juraj Šimuny, advokát so sídlom Topoľčany, M. R. Štefánika 30/33, o návrhu žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Topoľčany zo dňa 12. apríla 2018, č. k. 8C/18/2018-28 v spojení s opravným uznesením zo dňa 13. apríla 2018 č. k. 8C/18/2018-34, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalobcovi p r i z n á v a voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Topoľčany (súd prvej inštancie v zmysle § 12 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) uznesením zo dňa 12. apríla 2018 č. k. 8C/18/2018-28 v spojení s opravným uznesením zo dňa 13. apríla 2018 č. k. 8C/18/2018-34 nariadil žalovanému, aby nevstupoval dočasne do rodinného dvojdomu súp. č. XXXX v G. A., na Ul. A., nachádzajúcom sa na CKN parcele č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoría o výmere 135 m² a pozemok CKN parc. č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoría o výmere 112 m², zapísaných na liste vlastníctva č. XXX pre katastrálne územie A., a to do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

2. Uložil žalobcovi povinnosť, aby v lehote 30 dní od právoplatnosti uznesenia podal proti žalovanému žalobu o zrušenie alebo obmedzenie vecného bremena spočívajúceho v bezplatnom doživotnom práve bývania a užívania nehnuteľností, inak uznesenie o nariadenom neodkladnom opatrení zruší. Tretím výrokom priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100%, o ktorých výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

3. Rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na ust. § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, 2 písm. e/, § 326 ods. 1 CSP, § 328 ods. 2, § 332 ods. 2 CSP.

4. V odôvodnení uznesenia súd prvej inštancie uviedol, že v danom prípade ide o opatrenie, ktoré sa týka ochrany pred domácim násilím. V zmysle tohto neodkladného opatrenia strane, voči ktorej návrh smeruje (žalovanému), je možné, aby súd uložil, aby dočasne opustil rodinný dom a príslušné objekty a pozemky, spoločne obývané so žalobcom, resp. aby do nich dočasne nevstupoval. Úlohou tohto inštitútu je prostredníctvom rozhodnutia v civilnom konaní pred súdom, eliminovať kontakt páchatel'a s obeťou a bezprostredne a rýchlo reagovať na aktuálne vzniknutý stav. Žalobca musí preukázať existenciu odôvodneného podozrenia z násillia a to predloženými a relevantnými hodnovernými tvrdeniami a dôkazmi deklarujúcimi, že telesná alebo duševná stránka nesú stopy psychického alebo fyzického

násilia. Skúmajúc, či sú splnené podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia, sa súd oboznámil s návrhom žalobcu, vrátane vyššie špecifikovaných príloh.

5. Z návrhu žalobcu je zrejmé, že navrhol nariadiť neodkladné opatrenie na ochranu svojho života, zdravia a majetku, pričom táto bude dosiahnutá tým, že súd zakáže jeho otcovi (žalovanému) vstupovať do rodinného domu, v ktorom spolu bývajú. Pre nariadenie tohto neodkladného opatrenia je zároveň irelevantné, že žalovaný má v predmetných nehnuteľnostiach zriadené doživotné právo ich užívania a bývania.

6. Súd posúdil návrh žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia z vyššie uvedených hľadísk a zistil, že je dôvodný. Medzi žalobcom a žalovaným existuje právny vzťah (pomer), pretože sú príbuzní a žijú v spoločnej domácnosti, pričom tento pomer vyžaduje bezodkladnú úpravu.

7. Poukázal na uznesenie Krajského súdu v Trnave z 10.12.2013 sp. zn. 23Co/458/2013 a konštatoval, že predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. e) CSP je to, že povinná osoba je dôvodne podozrivá z násilia, predovšetkým fyzického násilia, pričom sa nedá vylúčiť ani psychické týranie. Súd mal dôvodné podozrenie z násilia osvedčené zo samotných skutkových tvrdení žalobcu v návrhu, ako aj zo skutočností osvedčených listinami pripojenými k podanému návrhu, z ktorých vyplýva, že žalovaný bol dňa 04.04.2018 políciou vykázaný zo spoločného bydliska, a zároveň na základe vyššie opísaných tvrdení žalobcu ohľadom konfliktu zo dňa 02.04.2018, bolo zároveň začaté aj trestné stíhanie vo veci prečinu nebezpečného vyhrážania. Tieto skutočnosti vedú súd k záveru o potrebe nariadenia navrhovaného neodkladného opatrenia. Súd nariadil neodkladné opatrenie z dôvodu, aby zabránil prípadnému útoku žalovaného na žalobcu, vzhľadom na vyššie opísané skutočnosti ako aj tvrdenie žalobcu o tom, že konflikty medzi nimi trvajú už dlhší čas a žalovaný ho v minulosti už opakovane napadol. Uviedol, že právo na ochranu života a zdravia, ktoré je násilníkom ohrozované, má absolútnu povahu, pričom je silnejšie aj ako vlastnícke právo ako aj právo na obydlie. Trvanie tohto zákazu súd obmedzil do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Zároveň súd podľa § 336 ods. 1 CSP určil žalobcovi na podanie žaloby vo veci samej lehotu 30 dní, ktorú považuje, s ohľadom na povahu žaloby a na povahu nariadeného neodkladného opatrenia, za dostatočnú a primeranú. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP, a žalobcovi, ktorý bol v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia úspešný, priznal nárok na náhradu trov voči žalovanému vo výške 100%. O výške trov rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

8. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, žiadajúc zrušenie napadnutého uznesenia v celom rozsahu. Uviedol, že podľa vyjadrenia žalovaného sa tvrdenia, ktoré uvádza žalobca v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia ako aj tvrdenia žalovaného, ktoré uviedol v trestnom konaní vedenom na Okresnom riaditeľstve PZ v Topoľčanoch OOPZ, ČVS: ORP-157/TO-TO-2018 nezakladajú na pravde. Motívom pre žalobcu je zrejme fakt, že dňa 27.3.2018 prehral súd, keď Okresný súd Topoľčany v konaní 4C/74/2017 rozsudkom zviazal U. L. ml. zaplatiť l. U. L. st., sumu 2000 eur, čo žalobcu evidentne pobúrilo. Po tomto súde sa žalobca neustále snažil vyvolať konflikty. V konaní vedenom na Okresnom riaditeľstve PZ v Topoľčanoch OOPZ, ČVS: ORP-157/TO-TO-2018 však boli vykonané viaceré vyšetrovacie úkony a to výpoveď žalovaného ako aj matky žalobcu pani T. L., ktoré priamo vylučujú tvrdenia žalobcu. Žalovaný popiera akékoľvek vyhrážky smerom k žalobcovi. Matka žalobcu vypovedala v procesnom postavení svedka dňa 3.4.2018 kde uviedla, že práve žalobca napadol a urážal žalovaného. Žalovaný síce odišiel do vnútra domu a o chvíľu sa vrátil so zbraňou v ruke, avšak ako mal žalovaný zbraň v rukách tak nemieril na žalobcu a ani sa mu nevyhrážal. Z uvedeného vyplýva, že agresívnym konaním sa prejavoval práve žalobca. Urážať otca, nazývať ho debilom, fyzicky ho napadnúť, namiesto vďaky za darovanú nehnuteľnosť nemôže mať za následok obmedzenie užívať nehnuteľnosť, na užívanie ktorej má v zmysle zriadeného vecného bremena nárok.

9. K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca v tom smere, že s tvrdeniami žalovaného v podanom odvolaní nesúhlasí. Tvrdenia, ktoré uviedol či už v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ako i na polícii, uviedol pravdivo. Žalobca sa vyhrážal a nebolo to po prvý krát. Okrem neho bola vypočutá na polícii aj jeho priateľka A. A., ktorá potvrdila jeho výpoveď. Výpoveď T. L., na ktorú poukazuje žalovaný, nevyvracia jeho výpoveď, naopak, táto svedkyňa potvrdila, že žalovaný držal v ruke zbraň a slová ktoré mal žalovaný vysloviť, svedkyňa nevyvrátila iba uviedla, že si nepamätá čo žalovaný povedal a že nevie uviesť či sa mu vyhrážal. Pokiaľ ide o súdne konanie vedené na OS Topoľčany pod sp. zn. 4C/74/2017,

tak toto konanie nemá nič spoločné so skutkom zo dňa 2.4.2018, ani s touto vecou, ktorá sa týka neodkladného opatrenia. Dôkazom toho, že žalovaný sa vyhráždza je, že žalovanému bolo dňa 22.4.2018 vznesené obvinenie pre prečin nebezpečného vyhráždzenia podľa § 360 Tr. zák. Nevie si predstaviť ďalší život so žalovaným v jednej domácnosti. Žalovaného sa boja aj deti, ktoré má s priateľkou. Navrhoval, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie ako správne a zákonné potvrdil.

10. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len "CSP") preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie bez prejednaní veci na nariadenom odvolacom pojednávaní v zmysle § 385 ods. 1 CSP a contrario a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je vecne správne, preto ho podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

11.1. Podľa § 387 ods. 2 CSP, pred začatím konania, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

11.2. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

11.3. Podľa § 324 ods. 1 CSP, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

11.4. Podľa § 324 ods. 3 CSP, neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

11.5. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

11.6. Podľa § 326 ods. 1, 2 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

11.7. Podľa § 329 ods. 1 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

11.8. Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

11.9. Podľa § 325 ods. 2 písm. e/ CSP, neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby nevstupovala dočasne do domu alebo bytu, v ktorom býva osoba, vo vzťahu ku ktorej je dôvodne podozrivá z násillia.

12.1. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je irelevantné, či v prospech povinnej osoby svedčí vlastnícke alebo iné subjektívne právo vo vzťahu k dotknutému domu alebo bytu. Prípadné obmedzenie výkonu vlastníckeho práva má v tomto prípade legitímny účel, ktorý je do značnej miery zdôraznený verejným záujmom. Samotné obmedzenie je pritom vždy dočasné, čo vyplýva priamo zo znenia právnej normy. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia musí mať súd za osvedčené dôvodné podozrenie z násillia na navrhovateľovi. Dôkazné bremeno zaťažuje samotného navrhovateľa. Súčasne je nevyhnutné hodnoverne osvedčiť, že navrhovateľova osobná integrita vykazuje znaky fyzického alebo psychického násillia. Pôjde predovšetkým o lekárske správy, trestné oznámenia, čestné vyhlásenia tretej osoby (v pozícii svedka incidentu) a pod. (Števek, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1097 s.).

12.2. Násilie možno vo všeobecnosti definovať ako úmyselné použitie fyzickej sily alebo moci, buď len pravdepodobne ohrozené alebo skutočné, proti osobe alebo proti určitej skupine alebo spoločenstvu, ktoré buď má za následok, alebo má vysokú pravdepodobnosť následok poranenia, smrť, psychickú škodu, maldevelopment a podobne. Násilie znamená najčastejšie označenie jednorazového fyzického aktu, resp. postupu, pri ktorom človek spôsobuje ujmu druhému človeku. Iná charakteristika násilia hovorí o akýchkoľvek aktoch, vrátane zanedbávania, ktoré ovplyvňujú život, fyzickú a psychickú integritu alebo slobodu jednotlivca, alebo poškodzujú rozvoj jeho osobnosti. Neodmysliteľnou kategóriou násilia je bolesť a hrozba bolesti (Najvyšší súd SR, sp. zn. 5M Cdo 10/2012 in Števček. M, Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1102 s.).

13. Nariadiť neodkladné opatrenie podľa Civilného mimosporového a Civilného sporového poriadku, je podľa zákonných predpokladov prípustné a opodstatnené vtedy, ak sa potvrdí a osvedčí, že sú tu právne vzťahy medzi účastníkmi, tieto právne vzťahy vyžadujú dočasnú úpravu, ktorá je potrebná a v právnych vzťahoch medzi účastníkmi nevytvorí nenávratný stav. Navrhovateľ neodkladného opatrenia musí mať právny záujem na jeho nariadení, t. j. musí osvedčiť potrebu dočasnej úpravy pomerov účastníkov z dôvodu, aby sa neskúmali iné záujmy na vydanie takéhoto rozhodnutia súdu.

14. V návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia má navrhovateľ uviesť, z akých skutočností vyvodzuje svoj nárok na nariadenie neodkladného opatrenia. Tento procesný nárok na nariadenie neodkladného opatrenia sa opiera o spravdepodobnenie nároku vo veci samej, o jeho osvedčenie, ktoré znamená, že podľa tvrdení navrhovateľa jeho nárok vo veci samej obostojí. Pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení sa teda nedokazuje, ale vychádza len z osvedčenia práva a z osvedčenia ohrozenia práva. Nariadenie neodkladného opatrenia je prípustné a opodstatnené vtedy, ak sa tvrdí a osvedčí, že sú tu právne vzťahy medzi stranami, tieto právne vzťahy vyžadujú dočasnú úpravu, táto dočasná úprava je potrebná, v právnych vzťahoch medzi stranami nevytvorí nenávratný stav a neprimeraným spôsobom nezasahuje do právnych vzťahov medzi stranami.

15. Z dočasného charakteru neodkladných opatrení vyplýva, že pred ich nariadením nemusí súd dodržať formálny postup určený na dokazovanie a zisťovať všetky skutočnosti potrebné pre vydanie rozhodnutia vo veci samej. To však neznamená, že súd môže vydať neodkladné opatrenie len na základe tvrdení navrhovateľa bez osvedčenia aspoň základných skutočností, ktoré by umožnili prijať záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť neodkladná ochrana a bez osvedčenia nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy. Súd pri nariadení tohto neodkladného opatrenia musí navyše skúmať, aby jeho nariadením nedošlo k zásahu do vlastníckeho práva odporcu nad nevyhnutnú mieru, k obmedzeniu podnikania, zásahu do súkromia.

16. Odvolací súd sa stotožňuje so závermi a dôvodmi súdu prvej inštancie a v celom rozsahu na ne poukazuje ako na správne, a preto ich nebude opakovať. Na zdôraznenie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia konštatuje, že v predmetnej veci žalobca podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v dôsledku jeho obavy o život, zdravie jeho osoby a jeho blízkych osôb, ktorá pramenila z udalosti zo dňa 2.4.2018, ktoré sa odohrali v rodinnom dome v A., ktorý spoločne obývali on, jeho priateľka a ich syn a taktiež jeho otec s jeho manželkou. Podľa tvrdení žalobcu, výpovede jeho priateľky, tvrdení samotného žalovaného a tiež výpovede manželky žalovaného na polícii bolo nesporným, že žalovaný po predchádzajúcom verbálnom konflikte a časovo priamo počas hádky žalobcu a žalovaného vytiahol strelnú zbraň. Uvedené bolo zachytené tiež v uznesení OR PZ Topoľčany, OO PZ Topoľčany, ČVS: ORP-157/TO-TO-2018 zo dňa 2.4.2018, ktorým bolo začaté trestné stíhanie proti žalovanému. Odvolací súd konštatuje, že hoci z konania vyplynuli protichodné tvrdenia o vyhrážaní sa žalovaného žalobcovi o tom, že ho „strelí“, bezpochyby možno konštatovať, že konanie žalobcu, ktorý strelnú zbraň v čase počas hádky vytiahol, nemožno hodnotiť ako adekvátne konanie, hoci by išlo o konanie aj vyprovokované žalovaným a pod. Samotné vyťahnutie strelnej zbrane (hoci aj bez slovných vyhrážok a mierenia na osobu) v čase hádky môže dôvodne vyvolať u zúčastnenej osoby obavu o život a zdravie. Žalovaný tvrdil, že zbraňou nemieril na žalobcu a že sa mu nevyhrážal, pričom uvedené potvrdila vo výpovedi na polícii aj jeho manželka s tým, že ohľadne vyhrážania a mierenia na žalovaného uviedla, že si uvedené nepamätala. S prihliadnutím na skutočnosť, že toto mala podporovať manželka žalobcu je podľa názoru odvolacieho súdu viacej pravdepodobné, že akt žalovaného vyhrážania sa a mierenie žalovaného na žalobcu je pre účel osvedčenia skutočností v konaní o nariadení neodkladného opatrenia pravdivé. Konštatuje teda správnosť hodnotenia dôvodnosti podozrenia žalovaného z násilia

voči žalobcovi súdom prvej inštancie na podklade uznesenia o začatí trestného stíhania, potvrdenia o vykázaní zo spoločného obydlija, ako predpokladu pre nariadenie predmetného neodkladného opatrenia.

17. Pokiaľ ide o odvolací argument žalobcu ohľadne predchádzajúceho súdneho sporu medzi ním a žalobcom s tým, že žalobca prehral spor o zaplata cca 2000 eur tento izolovane a ani v súvislosti s okolnosťami dňa 2.4.2018 nemohol zoslabiť vyššie uvedenú skutočnosť, že žalovaný počas konfliktu vytiahol strelnú zbraň a tým neadekvátne v čase konfliktnej situácie mohol vyvolať a aj podľa názoru odvolacieho súdu vyvolal u žalobcu obavu o život a zdravie, čím sa dopustil násilia voči žalobcovi.

18. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd konštatuje vecnú správnosť uznesenia súdu prvej inštancie, v dôsledku čoho postupoval procesným postupom v zmysle § 387 ods. 1, 2 CSP a napadnuté uznesenie potvrdil.

19. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania súd rozhodol v zmysle § 396 ods. 1 CSP v spojení s CSP § 255 ods. 1 CSP tak, že procesne úspešnému žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

20. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta Civilného sporového poriadku v spojení s § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).